

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Komínkovou ve věci

žalobce: L. P., narozen dne X,
bytem X
zastoupen JUDr. Lenkou Kamišovou, LL.M., advokátkou
se sídlem v Plzni, Veverkova 2707/1

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí,
se sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00, Praha 2,

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/154004-914,

takto:

- I. Žaloba se zamítá
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou domáhal zrušení výše označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a bylo potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Plzni ze dne 22. 5. 2024, č. j. 43677/24/DO, kterým byl odejmut žalobci příspěvek na bydlení od 1. 4. 2024, protože nárok na dávku zanikl ke dni 30. 9. 2023, a to podle § 7 odst. 5, § 24, § 25, § 26, § 27, § 49 § 51 odst. 5, § 52 a § 70 odst. 4 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a podle § 4 zákona č. 110/2006

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

2. Žalobce v žalobě namítal, že dávka Kindergeld vyplácená rodiči, který nežije ve společné domácnosti se žadatelem o příspěvek na bydlení, není podle jeho názoru dávkou obdobnou přídavku na dítě ve smyslu ust. § 5 odst. 1 písm. h) zákona č. 117/1999 Sb. (dále jen jako „ZSP“). Podle žalobce Kindergeld je daňové zvýhodnění rodiče. Německá úprava rozlišuje mezi přídavkem na dítě ve smyslu zákona ze dne 28.1.2009, BGB1.IS.142,3177 a dávkou Kindergeld dle zákona o dani z příjmů (Einkommensteuergesetz). Ve věci žalobci bylo rozhodnutí o dávce Kindergeld vydáno podle zákona o dani z příjmu (pokud má jeden z rodičů nárok na dávku Kindergeld podle zákona o dani z příjmu a druhý rodič podle zákona o přídavku na děti, upřednostňuje se nárok podle zákona o dani z příjmu). Takto přiznaná dávka Kindergeld je primárně určena jako podpora pro rodiče, kterému vznikají zvýšené náklady v souvislosti s tím, že vychovává a vyživuje dítě. V konkrétním případě žalobce a matka dětí, která tuto dávku Kindergeld v rozhodném období pobírala, si děti mezi sebou střídají po třech dnech. Zároveň příjemcem dávky Kindergeld na nezletilé děti M., D. a S. byla jejich matka N. P., nar. X, která však žije se svým přítelem jinde než žalobce jakožto žadatel o příspěvek na bydlení. Paní N. P. zároveň žalobci žádnou část této dávky Kindergeld dobrovolně nevydala. Až následně v roce 2023, kdy německé úřady zjistily, že nezl. S. žije výlučně s otcem, byla povinna dát alespoň za měsíce listopad a prosinec dávku Kindergeld na nezl. S. otci dětí, tj. žalobci. Správní orgán v rozporu s dříve uvedeným ovšem započítal do příjmů žalobce veškeré dávky Kindergeld na všechny tři nezletilé děti, které ovšem pobírala výlučně jejich matka žijící v samostatné domácnosti a v jiném bydlišti. To, že příjemcem dávky Kindergeld je rodič a nikoli dítě, vyplývá z ust. § 1612b německého občanského zákoníku (dále jen „BGB“). Podle německé judikatury se dávka Kindergeld nepovažuje za příjem dítěte. S tím souvisí i to, že dítě nemá možnost požadovat dávku Kindergeld od rodiče, kterému je vyplácena, a situace, že uvedená dávka vyplácena některému z rodičů není tímto rodičem ve prospěch dítěte použita, není dokonce ani žádným způsobem sankcionována. Peněžní prostředky tvořící dávku Kindergeld jsou německou veřejnoprávní úpravou pojmány jako prostředky vyplácené rodiči. S odkazem na uvedené vyjádřil Nejvyšší soud ČR ve svém rozsudku ze dne 8.2.2022, č.j. 22 Cdo 3127/2020-98 jednoznačný závěr, že dávka Kindergeld není shodná s tzv. přídavky na dítě poskytovanými jako dávka státní sociální podpory podle ZSP. Kindergeld žalobce až do jara 2024 neobdržel. Až následně díky jeho žádosti o pomoc mu začala být vyplácena dávka Kindergeld alespoň na nezl. S., která byla po celou dobu v jeho výlučné péči. To však s projednávaným rozhodnutím nesouvisí, neboť v případě posuzovaného nároku se řeší příjem žalobce za třetí čtvrtletí 2023.
3. Žalobce v žalobě dále připomněl, že správní orgán odkazuje vzhledem ke společné péči rodičů na dohodu v rámci uplatňování nároku na dávky Kindergeld. Žalobce vůbec netuší, na základě čeho dospěl správní orgán k takovému zjištění. Žalobce neví o tom, že by s matkou dětí N. P. měl jakoukoli dohodu o vyplácení dávek Kindergeld. Naopak velmi složitě se dostával alespoň k části dávek Kindergeld na nezl. Sabinu, která byla v jeho výlučné péči. Žalobce se o informaci, že správní orgán vychází z nějaké dohody rodičů o uplatňování nároku na dávky Kindergeld dozvěděl až napadeného rozhodnutí. V řízení nebylo prokázáno, že by žalobce měl s matkou dětí N. P. jakoukoli dohodu ohledně výplaty dávek Kindergeld. To znamená, že žalovaný dostatečně nezjistil stav věci, a v důsledku toho vydal nezákonné rozhodnutí. Tím podle žalobce žalovaný porušil ust. § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu.
4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl její zamítnutí s tím, že žalobci jako nájemci bytu na Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

P., byl na základě žádosti ze dne 15. 09. 2023 a rozhodných skutečností oznámením ze dne 03. 10. 2023, č. j. 78606/23/DO, přiznán příspěvek na bydlení ode dne 15. 06. 2023. V žádosti podané online prostřednictvím klientské zóny žalobce neuvedl žádné osoby, které s ním společně užívají byt. V rámci kontrolní činnosti bylo zjištěno, že podle rozsudku Okresního soudu v Domažlicích ze dne 09. 06. 2022, č. j. 13 Nc 2223/2022-66, byla schválena dohoda rodičů a nezletilé děti S. P., narozena 29. 08. 2006, M. P., narozen X, a D. P., narozen X, byly svěřeny pro dobu před a po rozvodu manželství rodičů do společné péče rodičů. Matka dětí, N. P., narozena X, dne 17. 02. 2024 písemně prohlásila, že neuplatňuje daňové zvýhodnění na vyživované děti za rok 2023 a 2024 a souhlasí s tím, že pro účely daňových a sociálních předpisů budou děti posuzovány společně s otcem. Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje rozhodný příjem, je u příspěvku na bydlení období kalendářního čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, na které se nárok na výplatu dávky prokazuje, popřípadě nárok na dávku uplatňuje, tj. 3. čtvrtletí 2023 pro posouzení nároku na nárok dávku ode dne 01.10.2023. Podle úředního záznamu ze dne 17. 04. 2024 paní N. P. sdělila, že dávku Kindergeld pobírá ve výši 250 € na každé dítě od srpna 2022. O starší dceru S. již fakticky nepečuje, proto byla výplata dávky Kindergeld ukončena a za měsíce prosinec 2023 a leden 2024 byl vyčíslen přeplatek. Na mladší dva syny dávku Kindergeld nadále pobírá a zaslala kopii výpisu z účtu o přijetí platby v březnu 2024 ve výši 500 €, tj. na dvě děti. V rámci elektronické výměny informací o sociálním zabezpečení (EESSI) bylo institucí Federal Employment Agency, Family Benefits Office Baden-Wuerttemberg West potvrzeno, že matka dětí pobírala Kindergeld od 22. 08. 2022 na každé dítě ve výši 250 € měsíčně.

5. Podle žalované přídavek na dítě podle národního předpisu se řadí mezi stěžejní rodinné sociální dávky, jejichž prostřednictvím stát přispívá rodinám s nezaopatřenými dětmi na pokrytí životních nákladů nezaopatřeného dítěte. Přídavek na dítě je dávkou státní sociální podpory, na který má za splnění ostatních zákonných podmínek nárok nezaopatřené dítě. Přídavek na dítě náležející nezletilému nezaopatřenému dítěti se vyplácí osobě, která má dítě v přímém zaopatření, a to do konce kalendářního měsíce, v němž nezaopatřené dítě dovršilo zletilosti. Přídavek na dítě náležejícímu zletilému nezaopatřenému dítěti se vyplácí tomuto dítěti. Má-li nezletilé nezaopatřené dítě v přímém zaopatření více osob, vyplácí se přídavek na dítě osobě určené na základě dohody těchto osob. Nedohodnou-li se tyto osoby, určí krajská pobočka Úřadu práce, která o přídavku na dítě rozhoduje, které z těchto osob se bude přídavek na dítě vyplácet. Přídavek na dítě se vyplácí měsíčně. Z pohledu sociálního systému je Kindergeld coby přídavek na děti v Německu dávka vyplácená státem a má za cíl pokrýt rodinné výdaje a zaručit tak dítěti minimální životní úroveň. Podmínky nároku na Kindergeld jsou upraveny v zákoně o daní z příjmu Einkommensteuergesetz (dále též „EStG“) a ve Spolkovém zákoně o přídavcích na děti Bundeskindergeldgesetz (dále též „BKGG“). Rodiče, kteří žijí v Německu a podléhají neomezené dani z příjmu dostávají přídavky na děti jako slevu na dani v souladu s ustanovením § 62 a násl. zákona o dani z příjmu (EStG). Kindergeld podle ustanovení § 1 zákona o přídavcích na děti (BKGG) pobírá na své děti osoba, která není plně plátcem daně a zároveň není považována za plně povinnou daňovou povinnost podle příslušných ustanovení EStG. Kindergeld se vyplácí na každé dítě pouze jedné oprávněné osobě, od narození do 18 let věku automaticky, při splnění zákonného nároku může samo požádat dítě starší 18 let. Je-li dítě ve společné domácnosti rodičů, určí si oprávněnou osobu mezi sebou. Kindergeld se vyplácí měsíčně.
6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že vycházela z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 01.09.2017, sp. zn. 28 Cdo1544/2017: „Podstatným aspektem aktuálně projednávané pře se ukázala být povaha tzv. Kindergeld, tedy dávky poskytované povětšinou (jako tomu bylo i

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

v nynějším případě) formou daňového zvýhodnění osobám, jejichž příjmy podléhají zdanění podle německého zákona o dani z příjmu (Einkommensteuergesetz) dle v něm zakotvených pravidel (srov. § 62 a násl. citovaného zákona regulující způsob vyplácení dotčených příspěvků a vymezující kritéria pro oprávněné osoby). Ač nelze s jistotou tvrdit, že by Kindergeld bylo možné považovat za institut totožný s českými přídavky na dítě ve smyslu zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, je nepochybné, že cílem líčeného instrumentu je i v intencích německého právního řádu pokrytí potřeb dítěte (srov. § 1612b německého občanského zákoníku Bürgerliches Gesetzbuch). Čili předmětné peníze jsou určeny k použití ve prospěch nezletilého potomka oprávněné osoby.“

7. Žalovaný připomněl i rozsudek Soudního dvora ze dne 08. 05. 2014, věc C-347/12, Caisse nationale des prestations familiales proti Ulrike Wiering a Markus Wiering, odst. 65 odůvodnění: „V tomto ohledu vyplývá ze spisu, který má k dispozici Soudní dvůr, že účelem takových dávek, jako jsou „Kindergeld“ a lucemburské rodinné přídavky, je umožnit rodičům pokrýt výdaje související spotřebami dítěte bez ohledu na příjmy nebo majetek rodinných příslušníků či na případnou výdělečnou činnost rodičů. Konečným příjemcem těchto dávek zřejmě nejsou rodiče, ale samy děti. Kromě toho uvedené dávky představují pravděpodobně pravidelně se opakující peněžité dávky poskytované výlučně s ohledem na počet dětí a jejich věk, takže mohou být kvalifikovány jako „rodinné přídavky“ ve smyslu čl. 1 písm. u) bodu ii) nařízení č. 1408/71.
8. Žalovaný také poukázal na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 08. 02. 2022, č. j. 22 Cdo 3127/2020-98: „Dovolací soud pak nemá pochybnost, že pokud uvedené prostředky jsou použity ve prospěch dítěte, odpovídá jejich použití účelu vyplývajícimu z uvedených veřejnoprávních předpisů a představují finanční prostředky spotřebované v souladu se zákonnou úpravou. Jestliže však spotřebovány ve prospěch dětí nejsou a ani německá právní úprava soukromoprávní dosah takových případů výslovně neřeší (vyjma § 1612b BGB řešícího promítnutí Kindergeld do vyživovací povinnosti), zastává dovolací soud názor, že takové prostředky nejsou vyloučeny z režimu společného jmění manželů jenom pro veřejnoprávní naznačení účelu takových prostředků, jak uvažoval odvolací soud, neboť splňují předpoklady obsažené v § 709 odst. 1 o. z. To v dané věci platí tím spíše, jestliže Kindergeld byl (zčásti) vyplácen zpětně k rukám žalovaného, jemuž nezletilé děti nebyly ani na dobu před rozvodem ani pro dobu pro rozvodu svěřeny do výchovy.“
9. Z toho podle žalovaného vyplývá, že dávka Kindergeld je příjmem ze zahraničí obdobná české dávce přídavku na dítě a v rozhodném období byla vyplacena. Uvedené dávky mají totožný předmět a účel, a do určité míry i podmínky jejich poskytování. Odlišnosti ve formálních charakteristických rysech a jejich odchylky v detailech stanovení výše dávky nebo podmínek jejich poskytování vycházejí ze zvyklostí jednotlivých členských států Evropské unie. V jednom případě se může jednat o pojistnou dávku a v České republice obdobná dávka může být nepojistnou dávkou a naopak, může být poskytována v závislosti na výši příjmu v rodině nebo bez ohledu na příjem ale rozhodující je jednoznačně charakter dávky. Přídavek na dítě i Kindergeld jsou finanční prostředky účelově určeny k pokrytí potřeb dětí a mají být použity v jejich prospěch. Pokud je dávka Kindergeld vyplácena, má sloužit potřebě dítěte. Za situace, kdy je dítě svěřeno do společné péče, je tuto dávku nutno posuzovat dle jejího účelu, přičemž nelze argumentovat tím, že se jedná o příjem jen jednoho rodiče, neboť tato dávka se vyplácí se záměrem hradit zvýšené náklady rodiče na péči o dítě. Kindergeld je finanční prostředek náležející rodiči, kterému je poskytován, přičemž výjimkou jsou úplní sirotci a děti, u nichž není známo, kde se jejich rodiče nacházejí.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Kindergeld slouží podpoře rodiny, přičemž zvýhodněna má být rodina, nikoliv jen jednotlivce, kterému se Kindergeld vyplácí.

10. Podle žalovaného je přídavek na dítě nárokem nezaopatřeného dítěte a vyplacená dávka Kindergeld na tři nezletilé děti byla rozhodným příjmem rodiny při posuzování nároku na příspěvek na bydlení ode dne 01. 10. 2023. Nezletilé děti byly soudem svěřeny do společné péče rozvedených rodičů a při určování okruhu osob správní orgán vycházel z dohody rodičů. V odvolání proti rozhodnutí úřadu práce o odejmutí příspěvku na bydlení žalobce uvedl, že se s matkou dětí dohodli, že pro účely daňových a sociálních předpisů budou všechny nezletilé děti posuzovány společně s ním, což doložil v písemné formě čestným prohlášením matky ze dne 17. 02. 2024.
11. V replice žalobce uvedl, že Kindergeld je finanční prostředek náležející výlučně rodiči. Kindergeld může být zahrnuto i do vypořádání společného jmění manželů, a rovněž v konkrétních případech bylo také v rámci společného jmění manželů vypořádáno (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 8.2.2022, sp. zn. 22 Cdo 3127/2020. Je evidentní, že se jedná o majetkové právo rodiče a nikoli dítěte. V opačném případě by podle žalobce civilní soudy nikdy nemohly zvažovat vypořádávání dávek Kindergeld v rámci manželského majetkového práva.
12. O věci samé bylo rozhodnuto bez jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s.ř.s.), neboť s tím žalobce i žalovaný souhlasili.
13. Žalobu soud neshledal důvodnou.
14. Podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. h) zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 117/1995 Sb.“) se za příjem pro účely stanovení rozhodného příjmu pro účely příspěvku na bydlení považuje přídavek na dítě.
15. Podle ustanovení § 5 odst. 1 písm. j) zákona č. 117/1995 Sb., se za příjem pro účely stanovení rozhodného příjmu pro účely příspěvku na bydlení považují příjmy ze zahraničí obdobné příjmům uvedeným v písmenech f) až h), a to za podmínek, v rozsahu a ve výši, v jaké se započítávají příjmy uvedené v písmenech f) až h) ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. 117/1995 Sb.
16. Podle ustanovení § 5 odst. 3 zákona č. 117/1995 Sb., zjišťuje-li se rozhodný příjem za rozhodné období, započítávají se příjmy ze závislé činnosti v tom kalendářním čtvrtletí, v němž byly zaúčtovány a přídavek na dítě a příjem ze zahraničí obdobný přídavku na dítě se započítávají v tom kalendářním čtvrtletí, v němž byly vyplaceny.
17. Podle ustanovení § 7 odst. 3 písm. a) zákona č. 117/1995 Sb., podmínka, že osoby spolu trvale žijí a společně uhrazují náklady na své potřeby, se považuje vždy za splněnou, není-li dále stanoveno jinak, jde-li o nezletilé nezaopatřené dítě a jeho rodiče [odstavec 2 písm. b)]; pokud rodiče dítěte uvedení v odstavci 2 písm. b) části věty před středníkem jsou rozvedeni, posuzuje se jako osoba společně posuzovaná s nezaopatřeným nezletilým dítětem rodič, s nímž dítě společně žije, a bylo-li uvedeným rodičům svěřeno dítě do společné nebo střídavé péče obou rodičů podle zvláštního právního předpisu, posuzuje se s nezaopatřeným nezletilým dítětem rodič určený na základě dohody těchto rodičů s tím, že tuto dohodu mohou rodiče změnit vždy jen k prvnímu dni kalendářního čtvrtletí.
18. Soud neshledal důvodnou námitku žalobce, že dávka Kindergeld vyplácená rodiči, který nežije ve společné domácnosti se žadatelem o příspěvek na bydlení, není podle jeho názoru dávkou obdobnou přídavku na dítě ve smyslu ust. § 5 odst. 1 písm. h) zákona č. 117/1999

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Sb. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že se touto otázkou žalovaný zabýval a dostatečně podrobně porovnával charakter dávky Kindergeld podle německých právních předpisů s přídavkem na dítě. Okolnost, že tuto dávku lze zahrnout společného jmění manželů podle v žalobě zmíněného rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 8.2.2022, č.j. 22 Cdo 3127/2020-98, nelze považovat za jediné a rozhodující kritérium pro posouzení charakteru dávky. Dle názoru zdejšího soudu dávka Kindergeld jednoznačně je podřaditelná pod příjmy dle výše cit. ust. § 5 odst. 1 písm. j) zákona č. 117/1995 Sb., podle něhož postačuje, aby se jednalo o příjem „obdobný“ přídavku na dítě, nikoli o dávku shodnou či totožnou, jako je příravek na dítě, jak uvádí žalobce v žalobě. Podmínky pro označení Kindergeld za dávku obdobnou přídavku na dítě jsou v daném případě naplněny, což vyplývá ze zhodnocení v napadeném rozhodnutí i ve vyjádření k žalobě: především jde o o dávku poskytovanou státem rodičům nezletilého dítěte na pokrytí potřeb dětí v rodině, která má zvýšené náklady právě v souvislosti s péčí o nezletilé děti. Pojmu „obdobný příjem“ vyhovuje dávka Kindergeld podle názoru soudu i přes skutečnost, že podle německých předpisů se Kindergeld vyskytuje (na rozdíl od přídavku na dítě) ve 2 formách, jednak jako přímá dávka, a jednak ve formě slev na dani z příjmů. Obě formy jsou dle německých předpisů považovány za Kindergeld, tedy slouží témuž účelu.

19. Důvodným neshledal soud ani žalobní tvrzení o neexistenci dohody mezi rodiči. Podle názoru soudu správní orgány neporušily ust. § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu, neboť skutkový stav věci byl zjištěn bez důvodných pochybností. Za shodný projev vůle obou rodičů, a tedy za jejich dohodu ve smyslu § 7 odst. 3 písm. a) zákona č. 117/1995 Sb., soud, stejně jako žalovaný, považuje žalobcem předložené čestné prohlášení matky N. P. ze dne 17. 2. 2024, podle něhož matka souhlasí s tím, že děti budou posuzovány společně s otcem pro účely daňových a sociálních předpisů. Toto prohlášení se tedy nepochybně vztahuje i na příspěvek na bydlení, jenž představuje jednu z forem státní sociální podpory dle zákona č. 117/1995 Sb.
20. S ohledem na veškeré výše uvedené skutečnosti soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) zamítl.
21. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., kdy by na náhradu nákladů řízení měl právo žalovaný, jenž měla ve věci plný úspěch. Žalovanému však žádné náklady řízení nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, ani nepožadoval jakoukoli jejich náhradu, proto nebyla náhrada nákladů žádnému z účastníků řízení přiznána.
- 22.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 29. října 2024

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Mgr. Jana Komínková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.